

Jaarverslag 2022 Stichting Haagvalken

Inleiding

Stichting Haagvalken is opgericht op 12 september 2016 en ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 66860695. Sinds 20 december 2016 is de stichting een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

Doelstellingen van de Stichting Haagvalken

De stichting heeft ten doel het bevorderen van cultuur, kunst en natuurbehoud en de daaraan dienstbare educatie. De stichting heeft geen winstoogmerk.

Gang van zaken in het boekjaar

COVID-19 heeft de afgelopen jaren zijn weerslag gehad op de Stichting Haagvalken. In het begin van het boekjaar werden de maatregelen langzaam versoepeld en in maart 2022 waren er geen restricties meer. De volgende projecten werden gerealiseerd dan wel opgestart:

Gerealiseerde projecten:

De Wulp

Vaak wordt de grutto gekozen als boegbeeld van de weidevogels, maar ook de wulp is kenmerkend voor het Nederlandse boerenland. Van oudsher broedt de wulp in diverse landschapstypen maar de soort is uit veel gebieden verdwenen en broedt nu vooral in agrarische gebieden. In de laatste decennia is het aantal wulpen met wel veertig procent afgenomen. Ook in het agrarisch gebied gaat de soort achteruit.

Om gerichte beschermingsmaatregelen te kunnen nemen, is meer kennis nodig over de oorzaken van deze achteruitgang. Het project vindt plaats op een tiental plaatsen in Drenthe en bestaat uit het beschermen van de wulpenkuikens met behulp van rasters plus daarnaast het monitoren van de kuikens met behulp van radiozenders die op de kuikens worden aangebracht.

De nestbescherming en het zenderonderzoek heeft in het broedseizoen van 2021 plaatsgevonden en de eerste resultaten waren eind 2021 bekend. Voor een gedegen wetenschappelijke analyse en publicatie was meer tijd nodig. Deze werkzaamheden hebben in 2022 plaatsgevonden.

Dit project wordt uitgevoerd door Kenniscentrum Akkervogels, dat zich inzet voor akkervogels in Nederland en daarbuiten door het in stand houden, verbeteren en uitbreiden van hun leefgebied. Het kenniscentrum doet al sinds enkele jaren onderzoek naar de wulp. Met de steun van Vogelbescherming werd het onderzoek opgeschaald.

Stichting Haagvalken is co-sponsor van dit project.

De Patrijs

De biodiversiteit in het agrarisch gebied staat fors onder druk. Twee eeuwen geleden was het boerenbedrijf nog het fundament onder de soortenrijkdom van Nederland, maar tegenwoordig lijden bijna alle soortgroepen onder de modernisering en intensivering van de landbouw. De patrijs is bijzonder gevoelig voor veranderingen en sinds 1984 is een afname van meer dan 90% geconstateerd. De patrijs is een belangrijke gidsoort die symbool staat voor een soortenrijk cultuurlandschap. Als het goed gaat met de patrijs, gaat het goed met veel andere soorten. De provincie Groningen is in bovenstaande ontwikkelingen geen uitzondering. Het noorden van Nederland wordt in de in 2018 verschenen Vogelatlas van Nederland zelfs genoemd als één van de regio's waar de patrijs extra zwaar is getroffen. Vanwege de alarmerende ontwikkelingen heeft de provincie de soort opgenomen in de Lijst Groninger Soorten en Habitats in de categorie 'vergt actie'.

Vogelbescherming Nederland werkt, samen met Grauwe Kiekendief-Kenniscentrum Akkervogels, de Agrarische Natuurvereniging Noord- en Oost-Groningen en Stichting Landschapsbeheer Groningen, aan een plan om het leefgebied van de patrijs in Groningen te verbeteren. Het project is geïnspireerd door het internationale PARTRIDGE-project (2017-2023). Hierin werkten verschillende partijen, waaronder Vogelbescherming, samen aan verbeterde leefomstandigheden voor de patrijs. Het project werd uitgevoerd in verschillende Europese landen en was een groot succes. Voor het project in Groningen wordt gebruik gemaakt van de kennis die in PARTRIDGE is opgedaan, waarbij wordt ingespeeld op de specifieke omstandigheden en doelstellingen in Groningen.

Voor dit plan zal Vogelbescherming begin 2023 een ondersteuningsaanvraag doen bij Provincie Groningen.

De nulmetingen worden begin 2023 uitgevoerd. Het project zelf heeft een looptijd van 5 jaar, van juni 2023 tot en met juni 2028. De eerste aanleg van maatregelen zal starten in het najaar van 2023; ze worden voor vier jaar aangelegd. De projectgroep streeft ernaar de maatregelen ook ná 2028 te kunnen voortzetten door ze te laten opnemen in bestaande regelingen zoals het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb).

Stichting Haagvalken heeft in het boekjaar 2022 toegezegd zich voor vijf jaar te binden aan dit project.

Maquette Kasteel Ammersoyen

Gelre was tijdens de middeleeuwen een rijk en machtig hertogdom binnen de grenzen van het huidige Nederland. Een glorieus tijd, voordat Holland de hoofdrol ging spelen, en die weinigen kennen. De Gelderse kastelen kunnen in dit manco van kennis over onze geschiedenis verandering brengen. De vele en ook mooie kastelen in Gelderland stralen nog altijd de rijkdom en macht uit van Gelre tijdens haar Gouden Eeuw en bevatten een schat aan informatie over het leven in de middeleeuwen.

Kasteel Ammersoyen is een van de best bewaarde middeleeuwse kastelen van Nederland. Centraal gelegen in de Bommelerwaard had het voor de hertogen van Gelre al een belangrijke strategische waarde.

Het grote project 'Middeleeuwen in scherven' op kasteel Ammersoyen heeft ten doel een monument in zijn context en in al zijn facetten voor meer bezoekers toegankelijk te maken. Bezoek aan Ammersoyen moet het standaard beeld van de middeleeuwen, de gouden eeuw van Gelderland, doen bijstellen.

Een belangrijk onderdeel van het project wordt een maquette in de introductieruimte in de zogenaamde grote taveerne, direct bij binnenkomst. Hier wordt met een multimedia-presentatie rondom de maquette een innovatieve, onderdompelende en tastbare introductie gegeven op het verhaal van Ammersoyen en zijn bewoners in de middeleeuwen. Deze ruimte is ook voor mensen met een beperking toegankelijk gemaakt.

Deze maquette zal de grootste publiekstrekker in de ruimte zijn en een verbindend element vormen tussen de verschillende (middeleeuwse) verhaallijnen en de archeologische collectie van het kasteel.

Stichting Haagvalken financiert de bouw van de maquette en de aanschaf van de multimedia-apparatuur.

Het Groene Leerp pad van Stichting NatuurWijs, onderdeel van Buitenfonds SBB

Stichting NatuurWijs zet zich in om kinderen in contact te brengen met de natuur waar zij deel van uitmaken. Dit doet zij in de overtuiging dat als kinderen zich verbonden voelen met de natuur ze zich zullen ontwikkelen tot wereldburgers die verantwoordelijkheid nemen voor hun medemens en hun natuurlijke omgeving. Dit legt de basis voor een duurzame samenleving.

Het doel van NatuurWijs is drieledig:

Kinderen zich over natuur laten verwonderen en zelf de verbondenheid tussen mens en natuur laten ervaren (*hart*).

Kinderen door zelfontdekkend leren basiskennis over de natuur laten opdoen (*hoofd*).

Kinderen vaardigheden aanreiken gericht op het verblijven in de natuur, spelen in de natuur en zorgen voor de natuur (*handen*).

Stichting Haagvalken heeft in 2018 het project NatuurWijs, met aandacht voor het Leidse stadskind gefinancierd. Met deze financiering werden mensen tot NatuurWijzer opgeleid. De NatuurWijzers zijn aan de slag gegaan op Leidse basisscholen. In totaal hebben 45 schoolklassen, verdeeld over drie jaar, aan deze activiteit deelgenomen.

Er is een vervolg op dit succesvolle project met als titel *Het Groene Leerplan*. Met het organiseren van allerlei activiteiten wil NatuurWijs met dit nieuwe project drie doelen bereiken:

Bijdragen aan de sociale cohesie in de wijk Leiden Zuidwest door kinderen, jongeren en hun ouders/grootouders te betrekken bij de natuur in de eigen omgeving. Verbinden met natuur en met elkaar bevorderen.

Kinderen en jongeren met een intrinsieke belangstelling voor natuur een Groen Leerpad bieden om zich hierin verder te ontwikkelen. Het doel hiervan is om een groeitraject te bieden, eventueel richting een groen beroep.

Wijkbewoners stimuleren om zich in te zetten voor meer groen in de wijk. Dit door handvatten en praktische oplossingen aan te bieden om bij te dragen aan een rijkere biodiversiteit in de eigen omgeving (tuin, balkon, buitenruimte).

NatuurWijs werkt voor dit project nauw samen met *Natuur om de hoek* van Naturalis Biodiversity Center.

Stichting Haagvalken financiert dit project voor de jaren 2022 en 2023.

Bonsdaelgroeve in de gemeente Valkenburg aan de Geul

Het Zuid-Limburgse landschap wordt breed gewaardeerd. Het gaat daarbij nagenoeg altijd om het bovengrondse landschap. Vanwege zijn in Nederland unieke krijtbodems is er echter ook een verrassend uitgebreid ondergronds landschap in het Heuvelland aanwezig in de vorm van ondergrondse mergelgroeves. In elk geval vanaf de Romeinse tijd benutten de bewoners van deze regio de mergel ten behoeve van bewoning en landbouw, en deze gebruiksvormen vinden plaats tot op de dag van vandaag.

Stichting het Limburgs Landschap is een van de grootste eigenaren van onderaardse mergelgroeves in Nederland. Je bent immers eigenaar van zo'n groeve als je de bovengrond van de ingang bezit, en heel wat ingangen liggen in de steile hellingen waar zich juist ook natuurgebieden bevinden. Zowel in het provinciaal beleid, maar ook bij deze stichting, zijn deze onopvallende landschapselementen onderbelicht.

In 2021 heeft Het Limburgs Landschap een visie op haar ondergrondse beheerareaal op papier gezet. Daarin wordt een ambitie uitgesproken om zich meer te profileren als beschermer van dit uniek stukje Nederland.

Reeds de nodige jaren heeft Het Limburgs Landschap ervaring met het geven van excursies onder leiding van ervaren gidsen in de NATO-groeve ten zuiden van Maastricht, maar ook in dagbouwgroeven. Die ervaring leert dat dit een uitstekende manier is om mensen kennis te laten maken met groeves in het algemeen en de bijzondere historie van deze groeve in het bijzonder.

Het Limburgs Landschap heeft de ambitie om in een tweede groeve een vergelijkbaar excursieprogramma op te zetten. Op basis van de in het kader van de visie opgestelde waardestelling, wil Het Limburgs Landschap de Bonsdaelgroeve in de gemeente Valkenburg openstellen voor excursies. Deze biedt zeer interessante informatie met betrekking tot mergelgroeves in zijn algemeenheid en de specifieke geschiedenis rond het thema Tweede Wereldoorlog in het bijzonder: De groeve deed dienst als schuilplek en is later onderhanden genomen door de Duitse bezetters om er een reparatieplaats voor vliegtuigmotoren van te maken. Tal van sporen die herinneren aan deze tijd, zijn nog aanwezig.

In een korte wandeling kan vanaf de bestaande parkeerplaats ook de kalkoven en de voorbunker van het *Frontreparatuurbetrieb* in de excursie worden meegenomen. Bovendien is de groeve stabiel, goed toegankelijk (geen sterke hoogteverschillen of lage plafonds) en is er parkeergelegenheid in de directe nabijheid. Het Limburgs Landschap laat mensen op deze manier kennis maken met deze bijzondere en onbekende ondergrondse wereld.

Stichting Haagvalken financiert, samen met het Limburgs Landschap, de werkzaamheden die nodig zijn om de Bonsdaelgroeve voor excursies open te stellen.

HNTjong

Stichting Haagvalken en HNTjong hebben sinds het jaar 2017 een mooie samenwerking met elkaar. De stichting heeft meermaals voorstellingen van HNTjong ondersteund die anders niet mogelijk waren. Van kleinere klassenprojecten in het basisonderwijs, tot grotere projecten zoals Trojan Wars. In het jaar 2022 heeft de stichting drie projecten gefinancierd.

Wij zijn de stad

HNTjong & MAAS Theater & Dans sloegen voor het eerst de handen ineen in het ontwikkelen van een theaterproject voor het primair onderwijs. Het project *Wij zijn de stad* werd gezamenlijk

ontwikkeld vanuit de twee steden waar de beide gezelschappen hun basis en artistieke wortels hebben, Den Haag en Rotterdam. Beide gezelschappen geven ruim baan aan nieuw en ook vaak jong talent met diverse roots, zo ook in dit project. Beide gezelschappen verhouden zich vaak tot relevante actuele en maatschappelijke thema's.

Tijdens de klassenvoorstelling *Wij zijn de stad* onderzoeken acteurs samen met de leerlingen hoe je anders van elkaar bent en wat daarvoor nodig is. Wat betekent het om Rotterdammer of Hagenees te zijn? Beïnvloedt jouw woonplaats wie jij bent of wordt? Twee tijdreizigers komen vanuit de toekomst in de klas, ze zijn namelijk op zoek naar antwoorden. Waar komen ze eigenlijk vandaan? In de toekomst zijn Rotterdam en Den Haag gefuseerd tot één nieuwe stad: Den Dam. Een geweldige, grote stad waar alles en iedereen steeds meer op elkaar is gaan lijken. Wat helder is, maar ook wel een beetje saai.

Samen met de leerlingen gaan de tijdreizigers op zoek naar waar het allemaal begon, door middel van muziek, tekst en beweging ontstaat een theatrale interactie tussen de tijdreizigers en leerlingen. De leerlingen weten immers hoe het is om uit Rotterdam of Den Haag te komen. En ervaart iedereen dat hetzelfde of is het juist belangrijk dat iedereen in de stad verschillend is? De voorstelling heeft 44 keer gespeeld en zal aankomend seizoen weer aangeboden worden aan scholen in beide steden.

Queer

Een voorstelling specifiek voor jongeren en young adults om gender & queerness zichtbaar te maken en samen met publiek te vieren. De opzet was het maken van een theaterervaring die verbindt, die herkenning en erkenning geeft en de vele gevarieerde gezichten van queer mensen laat zien in alle diversiteit. Niet om te problematiseren maar juist open te breken, bestaansrecht te creëren en daarmee vrijheid te veroveren en identiteit uit te dragen. Dat het belangrijk is om zo'n voorstelling te maken, bleek uit de positieve publieksreacties en de pers.

Tijdens de schoolvoorstelling bleek echter dat er ook een deel van het publiek moeite had met het onderwerp. Ondanks het feit dat er een goede voorbereiding was geweest met workshops op scholen en dat dit een kleine minderheid was, heeft dit een vervelende nasmaak opgeleverd. HNTjong gaat dit onderdeel nog beter met elkaar evalueren om te zien wat ze hiermee in de toekomst nog kunnen doen om dit te ondervangen.

Bij de voorstelling is ook een documentaire gemaakt, een deel van de beelden is in de voorstelling gebruikt en er is een langere versie online gepubliceerd. Tijdens het *What you see Festival* is de documentaire in première gegaan.

A country inside my head

Deze voorstelling vertelt de eerlijke, grappige en rauwe verhalen van jonge meiden die naar Nederland komen om een nieuw leven op te bouwen. Op basis van interviews zijn verhalen verzameld over je thuis voelen, opnieuw beginnen en opgroeien in een nieuwe cultuur. De voorstelling is exclusief op het Johan de Wittcollege in Den Haag gespeeld. Er staat een reprise op andere plekken gepland voor het voorjaar van 2023.

Ook is er op het *Jonge Harten Festival* in Groningen gespeeld en ook in Groningen zijn er meer schoolvoorstellingen gespeeld en was er ook een aantal voorstellingen toegankelijk voor vrij publiek.

Een klein project

Dinka School in Arusha, Tanzania

Stichting Haagvalken verstrekt voor een periode van vijf jaar (vanaf 2019) een subsidie aan Stichting St(h)erk Foundation voor de ondersteuning van de *Dinka School* in Arusha, Tanzania. De school biedt kwalitatief beter lager onderwijs dan er nu beschikbaar is in de omgeving. Daarnaast biedt zij ook onderdak. Zij bieden kinderen naast goed onderwijs ook veiligheid en bereiden hen voor op een betere toekomst. *Dinka School* richt zich ook op het bevorderen van lokale werkgelegenheid in de regio van Arusha. Het gaat om 165 kinderen.

Vooruitzichten

De werkzaamheden van het stichtingsbestuur zijn voor het jaar 2023 wederom gericht op projecten die voldoen aan de doelstellingen van de stichting.

Financiële resultaten

Balans per		31-12-2022	31-12-2021			31-12-2022	31-12-2021
Bank		424.173,89	400.129,07	Doelvermogen		143.123,89	331.081,64
				Crediteuren		281.050,00	69.047,43
Totaal		424.173,89	400.129,07	Totaal		424.173,89	400.129,07
Resultatenrekening		2022	2021			2022	2021
Toevoeging doelvermogen		-187.957,75	56.889,71	Schenken		125.000,00	125.000,00
Projecten		311.818,99	67.623,00				
Bankkosten		1.138,76	487,29				
Totaal		125.000,00	125.000,00	Totaal		125.000,00	125.000,00

Goedkeuring jaarrekening 2022

De jaarrekening is goedgekeurd in de bestuursvergadering van 30 maart 2023

Y.M.J. Lampe Voorzitter

W.P. Kerkhof Secretaris

J. Bergwerff Penningmeester